JAMHUURIYADA SOMALILAND

GOLAHA GUURTIDDA

DIB-U-EEGISTA XEERKA ILLAALINTA XUQUUQDA CARUURTA

(XEER Lr. 102/2022)

Scanned with CamScanner

JAMHUURIYADDA SOMALILAND

GOLAHA GUURTIDDU

Markuu Arkay:- **Qodobada 19aad, 20aad, 38aad , 77aad, 78aad, & 113aad** ee Dastuurka Jamhuuriyadda Somaliland.

Markuu Arkay:- Dib-u-eegista Xeerka Illaalinta Xuquuqda Caruurta ee **G/Wakiilda** uga yimid.

Markuu Dhagaystay:- Doodii Mudanayaashu ka yeesheen in Dib-u- eegis lagu sameeyo Xeerkan, soona jeediyeen in gudi loo saaro.

Markuu ku qancay:- Talo soo-jeedinta ay soo gudbiyeen Guddidii Goluhu u saaray Dib-u- eegsita Xeerka Illaalinta Xuquuqda Caruurta **Xeer/Lr:- 102/2022.**

WUXUU ANSIXIYAY

DIB-U-EEGISTA XEERKA ILLALINTA XUQUUQDA CARUURTA

XEER LR.102/2022

Scanned with CamScanner

Qodobka 2^aad
Eray-bixinno.

Erey bixintan oo u dhignayd sidan:

Qoys: Waxa loola jeedaa cidda ah xigtada iyo ehelka ilmaha.

Kafaalo-qaadasho: Waxa loola jeedaa cid si gaar ah u doonaysa in ay qaaddo masuuliyadda daryeelka iyo barbaarinta ilmaha.

Xadgudub: Waxa loola jeedaa dhammaan falalka u dhigma xadgudub jidheed iyo waxyeello dareen.

Kaalmo sharci: Waxa loola jeedaa in uu ilmuhu helo adeeg kaalmo sharci oo bilaasha ah dhammaan dacwadaha.

Waxaa loo bedelay sidan:

Qodobka 2^aad
Eray-bixinno.

Qoys: Waxa loola jeedaa **Waalidiinta iyo Carruurtoodda.**

Kafaalo-qaadasho: Waxaa loola jeedaa cidkasta oo **lagu aamino** masuuliyadda iyo barbaarinta ilmaha **una haysa awood dhaqaale oo ay ku daryeesho.**

Xadgudub: Waxaa loola jeedaa **wax kasta oo ilmaha wax u dhimi kara jidh-ahaan iyo maskax ahaanba.**

Kaalmo sharci: Waxaa loola jeedaa **adeeg Sharci oo billaash ah oo ay bixiso Wasaaradda Cadaaladdu waxna loogu qabanaayo ilmaha.**

Waxaa Iyana lagu soo daray Erey bixintan Cusub:

Carruurta Baahiyaha-gaarka ah leh:- Waxaa loola jeedaa Caruurta **Indhaha-la, Dhagaha`la, Maskax ahaan ama jidh ahaan waxyeelo qaba.**

Darbi-jiif:- Waxaa loola jeedaa Carruurta baylahsan ee aan lahayn waalid daryeela iyo ehel toona

Faquuq:- Waxaa loola jeedaa takoorid

Ehel:- Waxaa loola jeedaa xigtada Carruurta

Scanned with CamScanner

Qoddobkan 9aad oo u dhignaa sidan:

Qodobka 9aad
Xaqa Caddaynta Waalidnimida iyo Walaaltinimada

1. Ilme kastaa waxa uu xaq u leeyahay in loo caddeeyo waalidka dhalay haddii ay dhacdo xaaladahan soo socdaa:-
   b. Haddii laba qoys ama laba qof isku qabsadaan ilmaha, iyada oo loo raacayo xaaladaha shareecadu jidaysay
   t. Caddaynta waalidnimo waxa ay saarantahay qofka ama qoyska sheeganaya iyada oo lagu xaqiijinayo si waafaqsan shareecada Islaamka, iyada oo ugu danbayn lagu kala saarayo caddaymaha hidde-sideha (DNA)
2. Maxkamadda ayaa go'aan ka gaadhaysa xaaladaha caddaynta nasabka ilmaha.
3. haddii laba ilme oo walaalo ahi ay ku murmaan walaaltinimada waa in loo raacaa xaqiijintooda si waafaqsan shareecada Islaamka, iyada oo ugu dambayn lagu kala saarayo hidde-sidaha (DNA).

Waxaa nuxur ahaan loo dhigay sidan:

Qodobka 9aad
Xaqa Caddaynta Waalidnimida iyo Walaaltinimada

1. Ilme kastaa waxa uu xaq u leeyahay in loo caddeeyo waalidka dhalay haddii ay dhacdo xaaladahan soo socdaa:-

   b. Haddii laba qoys ama laba qof isku qabsadaan ilmaha, iyada oo loo raacayo xaaladaha shareecadu jidaysay

   t. Caddaynta waalidnimo waxa ay saarantahay qofka ama qoyska sheeganaya iyada oo lagu **xaqiijinayo caddaymaha hidde-sidaha (DNA) si waafaqsan shareecada Islaamka.**

2. haddii laba ilme oo walaalo ahi ay ku murmaan walaaltinimada **waa in loo raacaa xaqiijintooda lagu kala saarayo hidde-sidaha (DNA) si waafaqsan shareecada Islaamka.**

3. **Ugu danbayna Maxkamadda Awooda u leh** ayaa go'aan ka gaadhaysa xaaladaha caddaynta nasabka ilmaha.

Asbaab: go`aanka ugu danbeeya ee lagu kala saarayo cadaynta hide-sidaha waxa leh maxkamada Awooda u leh, iyadoo laga fogaanayo wax kasta oo carqalad gelinkara xilliga wax la dhaxlaayo.

Scanned with CamScanner

Qoddobkan 10aad oo ka koobnaa 3 farqadood waxaa lagu soo daray Firqadan 4aad oo Cusub una dhigan sidan.

Qodobka 10^aad^
Masuuliyadda Qoyska

4. Haddii labada waalid isku khilaafaan ilme ama Carruur wadanka Somaliland joogta in loo dhoofiyo ama lagu celiyo wadan kale oo ay hore u joogeen waxaa loo raacidoonaa waalidka raba in Caruurtaas lagu koriyo wadankooda, iyadoo loo danaynaayo ilmaha, si waafaqsan Dhaqanka suuban iyo Diinta Islaamka.

Asbaab: waxay in ta badan arrintani saamayn ku leedahay khilaafaadka qoysaska ku nool Dalka dibadiisa oo ay Carruurtu ku dayacmaan.

Qoddobkan 18aad oo ka koobnaa 2 firqadood oo u dhignaa sidan:

Qodobka 18^aad^
Xaqa Islaamnimada

1. Carruurtu waxa ay xaq u leeyihiin in loo ilaaliyo shacaa'irta islaamiga ah iyo ku toosnaanta diinta suubban xilliga korinta iyo ka hor inta aanay qaangaadhin ee masuuliyaddooda gaarka ah waalidku gacanta ku hayo.

2. Ilme kastaa waxa uu xaq u leeyahay in loo bixiyo magaca aan ka hor imanayn sifooyinka shareecadu inoo jidaysay si uu bulshada astaamo wanaagsan ugu dhex lahaado.

Waxa lagu soo koobay farqadan.

Scanned with CamScanner

Qodobka 18aad

Xaqa Islaamnimada

Carruurtu waxa ay xaq u leeyihiin in loo ilaaliyo shacaa'irta islaamiga ah iyo ku toosnaanta diinta suubban xilliga korinta iyo ka hor inta aanay qaangaadhin ee masuuliyaddooda gaarka ah waalidku gacanta ku hayo.

Asbaab : Waxaa laga saaray **farqada 2aad** sababta oo ah waxay ku jirtaa qodobka **20aad firqadiisa 1aad** oo nuxur ahaan ay ku haboon tahay.

Qoddobkan 23aad oo farqadiisa 4aad lahayd laba lambar oo isku mida nuxur ahaana kala duwan u dhignaa sidan;

Qodobka 23aad

Xaqa Daryeel Waalidnimo

4.Dawladda waxa waajib ku ah in ay samayso qoysas iyo xarumo lagu daryeelo carruurta si ku meelgaadh ah iyo in ay helaan waalid nuujiya.

4. Dawladda waxa ku waajib ah in ay gacan siiso qoysaska ama cid kasta oo daryeelaysa carruurta aan daryeel waalidnimo haysan.

Waxaa loo bedelay sidan iyada oo nuxur ahaan lagu mideeyey firqadan 4 aad laguna kordhiyey, Qoddobkan 23aad 2 firqadood oo cusub 8aad iyo 9aad oo u dhigan sidan:

Qodobka 23aad

Xaqa Daryeel Waalidnimo.

4.Dawlada waxaa waajib ku ah inay samayso xarumo lagu daryeelo Carruurta aan lahayn waalid iyo ehel daryeela, cidina aanay kafaalo qaadan, lana socoto xaaladaha ay ku sugan yihiin

Scanned with CamScanner

Carruurta ku jira xarumaha dawaladu gacanta ku hayso, iyadoo lagu barbaarinaayo Diintooda, Dhaqankooda iyo Taariikhda Dalkooda.

8. **Hadii ilme kamid ah Caruunta ku jirta xarumaha daryeelka Caruurta ee Dawlada ee aan lahayn ehel iyo waalid uu ku abtirsado xaga aabaha iyo hooyada toona wixii dhib ah ee uu gaysto dhaawac iyo dhimashaba waxaa loo raacayaa dowladda.**

9. **Hadii ilme kamid ah Carruunta ku jirta xarumaha daryeelka caruurta ee Dawladda ee aan lahayn waalid iyo ehel uu ku abtirsado xaga aabaha iyo hooyada toona wixii dhib ah ee loo gaysto ee dhimasho ah waxaa magtiisa leh dowlada .**

Sulaymaan Maxamuud Aaden
Guddoomiyaha G/Guurtidda JSL

Cabdinaasir Aaden Beegsi
Xoghayaha Guud ee G/Guurtidda JSL

Scanned with CamScanner